

บทนำ

๑. ความสำคัญและความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันนับว่าเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ นับว่าการศึกษา
คนความคานต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาต่างเร่งรีบปรับปรุงอย่างขนานใหญ่ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์
ของโลก โดยมีการปรับปรุงสภาพและวิธีการให้ทันสมัย จุดประสงค์สำคัญก็เพื่อในการศึกษา
สาขานั้น ๆ โดยบรรลุผลสมตามความมุ่งหมายนั่นเอง

ในด้านการศึกษา ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะมีการเคลื่อนไหว พยายาม
ส่งเสริมร่วมมือในทุกด้านก็ตาม ปัญหาอันเกิดขึ้นและก่ออุปสรรคขัดขวางความสำเร็จตามจุด
มุ่งหมายอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับ "อุปกรณ์การสอน" ซึ่งตามปกติการเรียนและ
การสอนของครูและนักเรียนนั้น บทบาทของอุปกรณ์การสอนเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยการ
เรียนการสอนให้สำเร็จลงด้วยดี

แต่ปัจจุบันอุปกรณ์การสอนที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นดังกล่าวนี้จะสำเร็จ
ด้วยดีหรือมีอุปสรรคขัดขวางน้อยลงกว่าเดิมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเกี่ยวกับ
อุปกรณ์ โครงสร้างอุปกรณ์จะรวบรวมข้อมูลทั้งหลายเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนเอาไว้เพื่อศึกษา
ถึงสภาพการณ์โดยทั่ว ๆ ไปของอุปกรณ์การสอนโดยละเอียด ถ้าปราศจากโครงสร้างอุปกรณ์
การสอนแล้ว การเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลลงได้ด้วยความสมบูรณ์เท่าใดไม่

การศึกษาของประเทศไทยเจริญรุดหน้าไปเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การนำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้โดยลดี และเพื่อ
แก้ปัญหาบางอย่างอันอาจเกิดขึ้น¹

---

¹ กอ สวัสดิพิพาณิชย์ คร. และ เมืองชัย ภาเจริญศักดิ์,
"เศรษฐกิจการศึกษา" รวมทางวิชาการ หน้า 7

โครงการอุปถัมภ์การสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการที่จะทำให้อุปกรณ์การสอนให้สมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถและทักษะเกี่ยวกับการสร้าง การใช้ เพื่อประกอบการเรียนการสอนที่เต็มไปด้วยคุณภาพอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นโครงการอุปถัมภ์จึงจำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อดำเนินการค้นคว้าหาสิ่งใหม่ ๆ ในเรื่องนี้ และเผยแพร่แก่โรงเรียน สถาบันการศึกษาต่างให้การศึกษาค้นคว้าได้ประสบผลสำเร็จลงอย่างรีบเร่ง โดยผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจ ปฏิบัติตามได้รวดเร็ว แม่นยำ จดจำได้นาน คำนวณสอนก่อให้เกิดความสะอาด ความชำนาญ ทักษะ และประหยัดเวลา

อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์เท่าที่ค้นคว้าหาหลักฐาน ได้มีการใช้ อุปกรณ์ประกอบการสอนมานานแล้ว พอจะกล่าวได้ว่าทางโรงเรียนราษฎร์มองเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการเรียนการสอนที่ต่องทั้งอุปกรณ์เป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น² โรงเรียนราษฎร์จำเป็นต้องมีโครงการอุปถัมภ์การสอน โดยเฉพาะเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้เทียมเท่าโรงเรียนรัฐบาล และพยายามรับเอาสิ่งใหม่ ๆ มาแก้ไขปรับปรุงให้โรงเรียนของตนทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

ปัจจุบันปัญหาอุปถัมภ์การสอนนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นปัญหาของทุกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนราษฎร์ เพราะโรงเรียนราษฎร์มีปริมาณเพิ่มขึ้นปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก ปัญหาการอุปถัมภ์การสอนย่อมเกิดขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะเหตุนี้โรงเรียนราษฎร์ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จึงขาดอุปกรณ์การสอนมากมาย เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ประการแรกก็คือโรงเรียนราษฎร์ขาดครูผู้มีความรู้ ความสามารถในด้านการจัดหาและสร้างอุปกรณ์ ประการที่สอง โรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์การศึกษา ครูส่วนมากมีความรู้ด้านนี้ยังไม่เพียงพอ

---

² สมร สุวรรณเสวก การศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนราษฎร์, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2503

เมื่อมีสาเหตุเช่นนี้จึงเกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียบเรียงในอันที่จะศึกษาค้นคว้า
 ข้อเท็จจริงว่าโรงเรียนราษฎร์ทั้งหลายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 นั้นมีโครงการ
 อุปกรณ์การสอนพอเพียงที่จะสนองตอบกับความเจริญรุดหน้าอย่างกว้างขวางทางการศึกษา
 หรือยัง เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไข แนะนำ ให้โรงเรียนราษฎร์ทั้งหลายจัดตั้ง
 โครงการอุปกรณ์การสอนของตนอย่างมีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

การขาดอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน ถ้าไม่มีการแก้ไขหรือหาทางจัดปัญหา
 และอุปสรรคเหล่านั้นให้หมดไป หรือ ให้ลดน้อยลงเท่าที่จะทำได้ จนกลายเป็นสิ่งบั่นทอน
 ความพยายามในอันที่จะใช้อุปกรณ์การสอนให้โดยลดี ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อ
 ความสำเร็จในการสอนของครูควบในที่สุด 3

ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นและเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะมีโครงการอุปกรณ์เกี่ยวกับ
 โสตทัศนศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี
 เพื่อสร้างความสำเร็จและประสิทธิภาพในด้านการสอนของครูและตามการเรียนให้เกิดขึ้น
 อย่างสมบูรณ์ เพื่อป้องกันการขาดแคลนอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และเพื่อเป็นศูนย์รวบรวม
 โสตทัศนอุปกรณ์ให้แก่ครูผู้สอนทุกคน ซึ่งจะได้รับความสะดวกทุกด้าน ทั้งง่ายแก่การเก็บ
 รักษาและให้ค่าารที่สุด ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นในด้านการวางโครงการ เช่นนี้จึงเกิดความ
 สนใจใคร่ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาโครงการโสตทัศนศึกษา
 ของโรงเรียนราษฎร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" ขึ้น เพื่อ
 ประโยชน์ด้านการศึกษาของชาติ ลือไป

-----

3 กรกฎาคม เด็กวิจิตร ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครู
โรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์,
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2504

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาค้นคว้าโครงการงานโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี เกี่ยวกับการบริหารงานและการบริการโสตทัศนศึกษา และยังจะได้ศึกษาถึงผลในการใช้อุปกรณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ ข้อควรปรับปรุงในการใช้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและใช้ได้อย่างถูกต้องด้วย

2.2 เพื่อศึกษาความสามารถทางโสตทัศนศึกษา (Audio - Visual Competencies) ของครูโรงเรียนราษฎร์

2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอนะและส่งเสริมวิธีการใช้อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยเฉพาะครูอาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนราษฎร์ที่มีการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในจังหวัดพระนครและธนบุรี

4. การพิจารณาเลือกประชากร

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ รวมทั้งหัวหน้าสายในแต่ละหมวดวิชาที่ทำการสอนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนราษฎร์ทั้งชายและหญิงในจังหวัดพระนครและธนบุรี

4.2 รายชื่อของโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ซึ่งจะใช้ในการวิจัยทั้งหมดมี 30 โรงเรียน และมีรายชื่อดังนี้คือ

- (1) โรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาลัย
- (2) โรงเรียนพระนครวิทยาลัย
- (3) โรงเรียนราชินี
- (4) โรงเรียนอัมพรไพศาล
- (5) โรงเรียนจรัลสมรอนุสาสน์
- (6) โรงเรียนสตรีประชากร
- (7) โรงเรียนฤทธิยะวารพชาลัย
- (8) โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- (9) โรงเรียนเทพศรีศึกษา
- (10) โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
- (11) โรงเรียนมะรุ่ดงศิษย์พิทยา
- (12) โรงเรียนสตรีเบตศึกษา
- (13) โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง
- (14) โรงเรียนสตรีสันติราษฎร์บำรุง
- (15) โรงเรียนอำนวยการศิลป์
- (16) โรงเรียนสมถวิลราชคำศรี
- (17) โรงเรียนอินทศึกษา
- (18) โรงเรียนไพศาลศิลป์
- (19) โรงเรียนนครพิทยา
- (20) โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
- (21) โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- (22) โรงเรียนสมบุญวิทยา
- (23) โรงเรียนราชตากครูสคอนแวนต์
- (24) โรงเรียนไพศาลศิลป์บางขุนเทียน
- (25) โรงเรียนอำนวยการศิลป์ธนบุรี

- (26) โรงเรียนศิริชนศึกษา
- (27) โรงเรียนราชการบุญอนันต์
- (28) โรงเรียนบูรณวิทย์
- (29) โรงเรียนสุวรรณนิวิทยา
- (30) โรงเรียนพระเมษิรินุสรณ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

5.1 ทราบถึงความแตกต่างในวิธีจัดและดำเนินงานโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนราษฎร์

5.2 ทราบถึงปัญหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการจัดและดำเนินการโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ อาจจะนำร่องทางเพื่อเสนอแนะครูในโรงเรียนราษฎร์ เพื่อให้มีความสามารถทางโสตทัศนศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ให้ดีขึ้น

5.3 ช่วยให้โรงเรียนราษฎร์อื่น ๆ ได้ใช้ผลการวิจัยสำหรับการจัดและดำเนินงานโสตทัศนศึกษาของตัวเอง

5.4 ทำให้กรมวิสามัญศึกษาได้มองเห็นประโยชน์และให้การสนับสนุนงานด้านนี้แก่โรงเรียนราษฎร์มากยิ่งขึ้น

6. คำจำกัดความ

โรงเรียนราษฎร์ที่มีการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี หมายถึงโรงเรียนในสังกัดของกรมวิสามัญของโรงเรียนราษฎร์ในกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดพระนคร-ธนบุรีซึ่งเปิดการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคอกจากมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 เดิมสายสามัญหลักสูตร 2 ปี

7. การสำรวจหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่คล้ายคลึงกัน

จำกัดการสำรวจวิทยานิพนธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันกับวิทยานิพนธ์ที่ผู้เขียนได้เขียนอยู่ในขณะนี้ อยู่หลายเรื่องดังต่อไปนี้

7.1 การศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนราษฎร์ ผู้เขียน⁴

มีความเห็นว่า เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ยังมีไม่เพียงพอ และยังเห็นว่าความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนราษฎร์นั้นเป็นไปในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ เป็นที่น่าพอใจในหนึ่ง ๆ มีโรงเรียนราษฎร์เพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง จำนวนนักเรียนก็มีมากขึ้นจนนักเรียนเกือบจะไม่มีที่เรียน การเก็บค่าเล่าเรียนก็สูงขึ้น ทางโรงเรียนก็พยายามขยายแต่สถานที่และปริมาณ ส่วนคุณภาพนั้นยังหาได้ก็ขึ้นตามปริมาณไม่ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องครู ซึ่งขาดคุณภาพ ไม่รู้วิธีการสอน ขาดอุปกรณ์การสอน จึงเป็นเหตุหนึ่งที่สำคัญทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษากันต่อไป เพื่อทราบข้อเท็จจริงและหาทางแนะนำปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลได้ดังนี้

7.1.1 โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนแต่ไม่คอยได้นำมาใช้

7.1.2 ขาดครูที่มีความชำนาญในการผลิตอุปกรณ์และขาดครูที่มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือโสตทัศนศึกษา

7.1.3 ขาดเงินงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์การสอน

7.2 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรี ผู้ทำการวิจัยต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การจัดหาอุปกรณ์และทัศนคติของครูต่ออุปกรณ์การสอน จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครู 340 คน และโรงเรียนเป็นจำนวน 10 โรงเรียนด้วยกัน ⁵

⁴ สมร สุวรรณเสวก การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507

⁵ กรรณิ เล็กวิจิตร ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรี, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2504

จากผลของการวิจัยปรากฏว่า

7.2.1 ครูส่วนมากมีความรู้สึกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนของคนช่วยให้การสอน
โดยสื่อบ้างขึ้น รวมทั้งทำให้เด็กพอใจ สนใจ และเข้าใจบทเรียนดีขึ้น

7.2.2 ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์การสอนเฉพาะบางตัวบาง เครื่องจะเห็นว่ามี
ความจำเป็น และไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการเตรียมอุปกรณ์ สรรหาเครื่องมือที่ชัดเจนการใ
อุปกรณ์คือครูไม่สามารถผลิตอุปกรณ์ได้เอง ไม่ทราบจะหาวัสดุอุปกรณ์ที่ตรงการจากที่ใดได้
เลือกใช้อุปกรณ์ไม่ถูก ไม่เคยได้รับการฝึกฝนอบรมให้รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนมาก่อน รวมทั้ง
ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าสายวิชา ยังไม่สนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์การสอน สถานที่ของ
โรงเรียนก็ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ และอุปกรณ์ของโรงเรียนมีขอบไม่พอเพียง
แก่ความต้องการ

7.3 การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ 2507
โดย สุกนธ์ ศัพท์หงษ์ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ของกับคำครู และตัวครูในเรื่องของอุปกรณ์การสอน และเพื่อทราบชลลิตเห็นในเรื่องอุปกรณ์
การสอน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มครูโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะจำนวน
10 โรงเรียน มีจำนวนคน 200 คน

จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

7.3.1 โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อบริการแก่ครูผู้สอน
ได้ไม่เพียงพอ

7.3.2 สถานที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอน เช่น ไม่มีห้องฉายที่
ควบคุมแสงสว่างได้ดี

---

6 สุกนธ์ ศัพท์หงษ์ การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียน
ราษฎร์, วิทmaniพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507

7.3.3 ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ไม่ใช่อุปกรณ์การสอนก็สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้

7.3.4 ไม่ทราบว่าจะเลือกอุปกรณ์การสอนมาใช้อย่างไร

7.3.5 ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอก

7.3.6 ครูส่วนมากขาดความรู้ด้านโสตทัศนศึกษา

7.3.7 ทองจ่ายเงินส่วนตัวหาซื้อตนเอง

7.3.8 ไม่นึกความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ทำให้ไม่ใฝ่ฝอยและเกิดความเบื่อหน่ายทดลอง ไม่อยากใช้อุปกรณ์การสอนอีกต่อไป

7.4 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาในส่วนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาในส่วนกลาง และศึกษาปัญหาในการสอนของครูอาจารย์เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของผู้สอน ปัญหาการใช้โสตทัศนศึกษาในการสอนและปัญหาความเพียงพอของโสตทัศนอุปกรณ์ในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่ครูอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนอาชีวศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนกลางเป็นผู้ตอบ ?

ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

7.4.1 ครูอาจารย์ในโรงเรียนอุตสาหกรรมมีประสพการณ์การสอนในระยะ 1 - 5 ปี มีเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 49.00 % และมีประสพการณ์การสอนระยะ 21 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด 4.19 %

7.4.2 วุฒิของครูอาจารย์ทั้งสองแขนงมีวุฒิต่างกันแต่ประกาศนียบัตรถึงปริญญาตรีมากที่สุด

7 อัสนี วรคามิน ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ในส่วนกลาง, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507

7.4.3 ครูอาจารย์ มีความรู้และประสบการณ์การใช้อุปกรณ์อยู่ในชั้นปานกลาง มีมากถึงร้อยละ 55.42 ส่วนที่มีความรู้ในขั้นสูงเพียงร้อยละ 5.61

7.4.4 วิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์ทางโสตทัศนศึกษาของครูอาจารย์ของ โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท อาศัยวิธีการการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากถึงร้อยละ 45.31 ส่วนที่ได้ศึกษายอมรับมาโดยตรงร้อยละ 38.39

7.4.5 การใช้อุปกรณ์การสอนบางชั่วโมงที่จำเป็นร้อยละ 79.87 ใช้ทุกครั้ง ร้อยละ 8.61 ไม่เคยใช้เลยร้อยละ 4.87

7.4.6 ครูอาจารย์ร้อยละ 68.33 เห็นว่าเมื่อใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน แล้วนักเรียนจะมีความกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 4.33 ตอบว่านักเรียน ใช้อุปกรณ์การสอนแล้ว นักเรียนแสดงความเบื่อหน่าย

7.4.7 การใช้อุปกรณ์การสอนของครูอาจารย์ เมื่อเห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมร้อยละ 79.03 ครูอาจารย์ที่ไม่ใช่เลยร้อยละ 4.12

7.4.8 ครูอาจารย์จำนวนร้อยละ 50.19 ตอบว่าใช้อุปกรณ์การสอนแล้ว การสอนจะสมความมุ่งหมายพกปานกลาง ร้อยละ 42.70 ตอบว่าสมความมุ่งหมายดีมาก ส่วนอีกร้อยละ 1.50 ความมุ่งหมายน้อยมาก

7.4.9 ครูอาจารย์ร้อยละ 50.00 ต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องการจัดหาอุปกรณ์การสอน วิธีการสอน และหนังสือประกอบการเรียน และการค้นคว้ามากที่สุด

7.4.10 ครูอาจารย์ส่วนมากคิดร้อยละ 54.98 เห็นว่าเมื่อใช้อุปกรณ์ การสอนจะช่วยให้นักเรียนจำความรู้ได้ดีขึ้น

7.4.11 ครูอาจารย์มีความเห็นว่า สิ่งที่ยังจำเป็นในการสอนมากที่สุดคือ กระดานดำร้อยละ 50.00 ส่วนของจริงร้อยละ 17.34 เป็นอันดับรองลงมา

7.4.12 อุปกรณ์การสอน ภาพยนตร์ มีความสำคัญในการสอนมากที่สุด ซึ่งให้ความเห็นถึง 56.25 % ส่วนเครื่องฉายสไลด์และเครื่องเล่นจานเสียงมีความสำคัญรองลงมา

7.4.13 ครูอาจารย์ให้ความเห็นว่า สาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้อุปกรณ์การสอนที่สำคัญคือ ไม่สามารถเสนอความเห็นให้ทางโรงเรียนจัดเรื่องอุปกรณ์การสอน อันดับรองลงมาได้แก่ การที่ต้องจ่ายเงินทำอุปกรณ์เอง นอกจากนี้เรื่องการรักษาเครื่องอำนวยความสะดวกก็เป็นปัญหารองลงมา

7.4.14 ความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงโรงเรียนทางด้านโสตทัศนศึกษา นั้น อาจารย์สวพมากต้องการให้ผู้บริหารเอาใจใส่ให้มาก ต้องการให้มีห้องโสตทัศนศึกษา โดยเฉพาะ ต้องการให้จัดการอบรมความรู้ในการใช้ ต้องการปริมาณของโสตทัศนอุปกรณ์ให้มากขึ้น และอยากให้มีการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนใช้เอง

7.5 การสำรวจความเห็นของครูที่มีต่อการใช้อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญต่อการใช้อุปกรณ์การสอน คนหาสาเหตุที่ทำให้ครูบางคนไม่สนใจการใช้อุปกรณ์การสอนของครูให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนแก่เด็กเรียนให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้รวมทั้งโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนราษฎร์ ที่มีการสอนระดับประถมศึกษา 8

จากข้อสังเกตวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

7.5.1 ในด้านความคิดเห็น ครูชอบอุปกรณ์การสอนเป็นส่วนมาก และได้ผลดีจากการใช้อุปกรณ์การสอนด้วย มีครูเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน

⁸ สุวรรณ เขียนนิพนธ์ การสำรวจความเห็นของครูที่มีต่อการใช้อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2505

- 7.5.2 ในคำนำปัญหาที่ครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอนนั้นได้แยกไว้เป็นข้อ ๆ คือ
- 7.5.2.1 ไม่มีอุปกรณ์การสอนใช้ เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้จัดงบประมาณให้ในเรื่องนี้
- 7.5.2.2 มีอุปกรณ์การสอนแต่ใช้ไม่เป็นหรือไม่รู้จักวิธีใช้
- 7.5.2.3 ครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์ เพราะเกรงจะเสียหายแก่อุปกรณ์นั้น ๆ และไม่ได้เตรียมการสอนเพื่อการใช้อุปกรณ์
- 7.5.2.4 ครูมีเวลาว่างน้อย ไม่มีเวลาจัดทำอุปกรณ์ขึ้นใช้
- 7.5.2.5 ครูบางคนอ้างว่า การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนทำให้เสียเวลา เกรงจะสอนไม่ทันหลักสูตร
- 7.5.2.6 ครูไม่เห็นความจำเป็นในการใช้อุปกรณ์การสอน และบางคนทนงตนว่าสอนเก่ง สอนโดยไม่มีอุปกรณ์การสอนก็ได้ผลดี ผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้
- 7.5.2.6.1 โรงเรียนควรจัดหาทุนทรัพย์ เพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การสอน และครูทุกคนควรจะร่วมมือกันเพื่อคิดหารายได้มาจัดซื้ออุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
- 7.5.2.6.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทุกคนสร้างอุปกรณ์ไว้ใช้ ส่งเสริมเพื่อให้ครูมีความรู้ในด้านการผลิตอุปกรณ์ ให้ได้รับการอบรม ควรลดชั่วโมงการสอนลง เพื่อให้เวลาในการผลิตอุปกรณ์ และควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตอุปกรณ์การสอนด้วย
- 7.5.2.6.3 โรงเรียนควรจัดโครงการอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนขึ้น เช่น ตั้งหัวหน้าศูนย์อุปกรณ์ ตั้งคณะกรรมการอุปกรณ์การสอน และจัดอบรมครูในการใช้อุปกรณ์การสอนและการผลิตอุปกรณ์การสอน
- 7.5.2.6.4 ควรจัดสถานที่ในศูนย์อุปกรณ์ที่โรงเรียนตั้งขึ้น โดยให้มีเนื้อที่สำหรับเก็บรักษา ใช้งาน ซ่อมแซม จ่ายวัสดุ และเครื่องมืออุปกรณ์ มีเนื้อที่ไว้สำหรับผลิตและสร้างอุปกรณ์ เนื้อที่สำหรับการฉายภาพบนคร่ำก่อนที่จะนำไปใช้ และตรวจเครื่องโสตทัศนวัสดุ

7.6 Ford L. Lember (ed) ได้สรุปผลของ Reports of
 Fourteen Michigan School System ในปีค.ศ. 1951 ถึงความต้องการของ
 การดำเนินงานโสตทัศนศึกษาว่า ".....การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษานั้นเกิดจากความ
 ต้องการในการที่จะมีการรับผิดชอบเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้นแล้วการดำเนินงานโสตทัศนศึกษา
 ยังมีความต้องการในด้านระเบียบแบบแผน (order) นโยบายในการดำเนินงาน
 (direction) และ (Leadership) การที่จะให้มีความรับผิดชอบเป็นศูนย์กลางใน
 การดำเนินงานดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีผู้อำนวยการ (director) หรือ ผู้ประสาน
 งาน (coordinator) ซึ่งมีความสามารถในด้านผู้นำและการบริหาร ⁹

---

⁹ Erickson, Carlton W.H. Administering Audio-Visual Services, (New York, Macmillan, 1959), P. 3.